

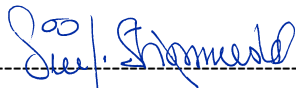
SpareBank 1 Østlandets redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2024 -konsernnivå

Vedtatt av styret 20.6.2024

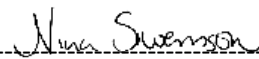
INNHold:

KRAVENE I ÅPENHETSLOVEN	2
REDEGJØRELSESPLIKTEIN	2
VIRKSOMHET OMFATTET AV LOVEN	2
AKTSOMHETSVALDERINGER I EGEN DRIFT	4
ANSVARLIGHET ER FORANKRET I VÅRE RETNINGSLINJER	4
FAKTISKE OG POTENSIELLE NEGATIVE KONSEKVENSER FOR MENNESKERETTIGHETER	6
OG ANSTENDIGE ARBEIDSFORHOLD KARTLEGGES OG VALDERES PÅ FØLGENDE MÅTE	6
DISSE EGNED E TILTAK ER IVERKSATT FOR Å STANSE, FOREBYGGE ELLER BEGRENSE	7
NEGATIVE KONSEKVENSER BASERT PÅ VIRKSOMHETENS PRIORITERINGER OG VALDERINGER	7
SLIK FØLGER VI MED PÅ GJENNOMFØRING OG RESULTATER AV TILTAK	8
SLIK HAR VI KOMMUNISERT MED BERØRTE INTERESSEENTER OG RETTIGHETSHAVERE OM HVORDAN NEGATIVE KONSEKVENSER ER HÅNDTERT	9
SLIK SØRGER VI FOR ELLER SAMARBEIDER OM GJENOPPRETNING OG ERSTATNING DER DETTE ER PÅKREVD	10
RESULTAT AV AKTSOMHETSVALDERINGER I LEVERANDØRKJEDER	11
AKTSOMHETSVALDERINGER INNEN UTLÅN TIL KUNDER, BEDRIFTSMARKEDET	12

20. JUNI 2024

Siri J. Strømmevold
Styrets leder

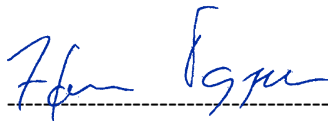
Nina Strøm Swensson
Styrets nestleder

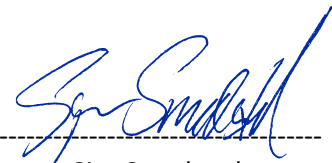
Tore-Anstein Dobloug
Styremedlem

Idun Kristine Fridtun
Styremedlem

Jørn-Henning Eggum
Styremedlem

Sjur Smedstad
Styremedlem

Catherine Norland
Styremedlem

Alexander Sandberg Lund
Styremedlem

Klara Lise Aasen
Adm. direktør

Kravene i åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juli 2022. Lovens første formål er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Lovens andre formål er å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedriften håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. SpareBank 1 Østlandet (SB1Ø) har vært en del av KAN, Koalisjonen for Ansvarlig Næringsliv, som har arbeidet for en slik lov i Norge.

Redegjøringsplikten

Loven krever at denne redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene minst inneholder:

- a) en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b) opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c) opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Denne redegjørelsen er etter lovens krav gjort lett tilgjengelig på våre hjemmesider og det er i årsberetningen henvist til hvor informasjon er å finne, se Styrets årsberetning, årsrapporten 2023 side 129. Styrets beretning er underskrevet i tråd med reglene i regnskapsloven § 3-5, av samtlige styremedlemmer og daglig leder. Årsberetningen for 2023 henviser til redegjørelsen for 2023, fordi årets redegjørelse utarbeides etter styrets beretning. Denne redegjørelsen for 2024 er derfor særskilt behandlet og vedtatt av styret.

Virksomhet omfattet av loven

Loven gjelder for større virksomheter. SpareBank 1 Østlandet er både som bank og konsern omfattet av lovens definisjon av større virksomheter, både når det gjelder salgsinntekt, balansesum og antall ansatte. Denne redegjørelsen gjelder på konsolidert nivå for konsernet, både morbank og døtre.

Loven omhandler:

- Virksomhetens **forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.** (§4b)
- **Leverandørkjede** defineres som «*enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet.*» (§3d)
- **Forretningspartnere**, som defineres som «*enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden.*» (§3e)

Disse avklaringene gjør at SB1Ø definerer følgende forretningsområder som omfattet av loven:

Aktivitet	Divisjon	Nærmere beskrivelse av aktiviteten	Ansvarlig leder
HR	HR og Juridisk, morbank	HR-arbeid internt i banken, for bankens faste og midlertidige ansatte.	Konserndirektør HR og juridisk
Innkjøp	Forretning s-drift, morbank	Innkjøp av varer og tjenester til driften av banken. Størstedelen av avtalene inngås av SpareBank 1 bankenes felleseide selskap SpareBank 1 Utvikling. Avtalene består til dels av rammeavtaler som bankene og selskapene foretar innkjøp etter, og avtaler der Utvikling mottar leveranser som leveres videre til bankene og selskapene. SB1Ø følger de avtalene som Allianseninnkjøp har inngått på vegne av alle alliansebankene, og har i tillegg fem egne større lokale avtaler.	Innkjøpsdirektør, SpareBank 1 Utvikling, Allianseninnkjøp og Innkjøps- og eiendomssjef SpareBank 1 Østlandet. Konserndirektør Forretningsdrift
Kapital-marked	Organisasjons- og kapital-marked, morbank	Banken driver ikke egen fondsforvaltning, men tilbyr fond fra flere leverandører, som SpareBank1, ODIN, DNB AM, Storebrand AM, Skagen, KLP, Schroders, Alfred Berg etc. SpareBank1 og ODIN er et felleseid selskap direkte eid av Sparebank1-bankene.. For banken er fondsforvaltere leverandører av finansielle tjenester	Leder kapitalmarked. Konserndirektør organisasjons-marked og kapitalmarked
IT-systemer	Forretning s-drift, morbank	Banken gjør innkjøp av IT-utstyr, hovedsakelig gjennom avrop på felles avtaler i SB1 Alliansen.	IT-sjef, konserndirektør Forretningsdrift.
Profil-artikler	Innovasjon og forretnings-utvikling, morbank	Bankens markedsavdeling kjøper inn profilartikler til bruk i markedsarbeidet i banken.	Markedssjef. Konserndirektør Innovasjon- og forretningsutvikling.
SB1 Finans Østlandet	Datterselskap	SpareBank1 Finans Østlandet AS er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og lån gjennom forhandlere, samarbeidende banker og direkte mot kunder. Selskapet er eid av Sparebank 1 Østlandet (85 prosent), SpareBank 1 Ringerike Hadeland (10 prosent) og SpareBank 1 Østfold Akershus (5 prosent). Selskapet har hovedkontor i Hamar i tillegg til regionskontorer på Lillestrøm, Lillehammer, Gjøvik og Fredrikstad.	Administrerende direktør SB1 Finans Østlandet.
SB1 Forretningspartner Østlandet	Datterselskap	Sparebank1 Forretningspartner Østlandet AS er et regnskaps- og kompetansehus med kontorer i Fredrikstad, Oslo, Lillestrøm, Kongsvinger, Elverum, Hamar, Moelv, Lillehammer og Tynset.	Administrerende Direktør SB1 Forretningspartner
Eiendoms megler 1 Innlandet	Datterselskap	EiendomsMegler 1 Innlandet AS er Innlandets ledende eiendomsmegler og har 13 kontorer i Innlandet og 1 kontor i Akershus (Årnes). EiendomsMegler 1 er Norges største eiendomsmeglernesamarbeid og er tilknyttet SpareBank 1-alliansen.	Administrerende direktør, Eiendomsmegler 1 Innlandet.
Eiendoms megler 1 Oslo Akershus	Datterselskap	EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS har Oslo og Akershus fylke som sitt største nedslagsfelt for eiendomsmeglervirksomheten. EiendomsMegler 1 er Norges største eiendomsmeglernesamarbeid og er tilknyttet SpareBank 1-alliansen.	Administrerende direktør, Eiendomsmegler 1 Oslo Akershus.

Aktsomhetsvurderinger i egen drift

Lovens formål er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Bankens største forretningsområde er utlån til kunder. Derfor vil vi i denne redegjørelsen også redegjøre for hvordan vi jobber med aktsomhetsvurderinger overfor våre bedriftskunder, selv om de ikke er «leverandører eller forretningspartnere som leverer produkter eller tjenester til virksomheten», og derfor ikke omfattet i vår redegjørelsesplikt.

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse og art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Nedenfor følger en kort redegjørelse for hvordan det arbeides med dette innen de relevante virksomhetsområdene. Redegjørelsen er inndelt i stegene i aktsomhetsmodellen for ansvarlig næringsliv fra OECD, og stegene i loven.

Ansvarlighet er forankret i våre retningslinjer

Hele konsernet er omfattet av våre:

- Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft¹
- Overordnede retningslinjer (policydokument) for arbeidstaker- og menneskerettigheter²

Se også følgende relevante retningslinjer (alle med aktive lenker):

- [Etiske retningslinjer](#)
- [Policy og program for bankens arbeid mot korrupsjon](#)
- [Generelle retningslinjer samfunnsansvar og bærekraft – likestilling og mangfold](#)
- [Utvikling av medarbeidere](#)
- [Retningslinjer for å identifisere og motvirke interessekonflikter](#)
- [Helse, miljø og sikkerhet \(HMS\) i SpareBank 1 Østlandet](#)
- [Godtgjøringsordning i SpareBank 1 Østlandet](#)
- [Retningslinjer for godtgjøring til ledende personer](#)
- [Rutine for styregodkjenning av næringsvirksomhet, verv mm. for ledere](#)
- [Krav til samfunnsansvar for leverandører](#)
- [Markedsføringspolicy](#)
- [Økonomisk inkludering](#)

¹ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/ostlandet/aboutus/Generelle-retningslinjer-samfunnsansvar-og-baerekraft-SB10-2022-web.pdf>

² [Overordnede retningslinjer \(policydokument\) arbeidstaker- og menneskerettigheter](#)

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	I våre generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft har vi nedfelt at vi ikke skal medvirke til brudd på menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter og internasjonal rett (folkeretten). I tillegg er det forankret i overordnede retningslinjer for arbeidstager og menneskerettigheter, policy for likestilling og mangfold, rekrutteringspolicy, policy for personvern, policy for arbeid mot korrupsjon og etiske retningslinjer. Våre policyer og arbeid med ansvarlighet gjenspeiles i rutiner og prosedyrer nedfelt i personal- og lederhåndbok. Ansvarlighet er også til dels forankret i hovedavtale og sentralavtale med fagforeningene. For å ivareta eventuelle brudd på policyer og retningslinjer har vi rutiner for håndtering av avvik, og egne rutiner for varsling.
Innkjøp	Ansvarlighet er forankret i anskaffelsesstrategi 2023-2024, utarbeidet av SpareBank 1 Utvikling Allianceinnkjøp, i standard vedlegg om bærekraft/retningslinjer for bærekraft i innkjøp, i handlingsplan for bærekraftige anskaffelser i SpareBank 1 Alliansen 2023-2024 og i policy for innkjøp.
Kapital- marked	Kravene er forankret i retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond i SpareBank 1 Østlandet. ³
IT- systemer	Vi benytter konsernets og SpareBank 1 Alliansens retningslinjer for innkjøp av produkter og tjenester. Vi benytter også standard leverandøravtale som Alliansen og konsernet bruker. Sikring av sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet er forankret i «Standardvedlegg om samfunnsansvar», i disse avtalene. Ved behov om rådgivning benytter vi bankens innkjøpsavdeling som støtte i denne prosessen.
Profil- artikler	Markedsavdelingen har tett samarbeid med Innkjøpsavdelingen i banken, samt SpareBank 1-alliansen. Krav til bærekraftige profilartikler er nedfelt i felles avtale for SpareBank 1-alliansen. Vår hovedleverandør for profilartikler Strømmes Reklame, er medlem i Etisk handel Norge og arbeider med å redusere risiko for negativ påvirkning av miljø/klima, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Vi har en god og tett dialog med alle leverandører, og er tydelige på å etterspørre dette.
SB1 Finans Østlandet	Selskapet har vedtatt etiske retningslinjer, policy for anti-korrupsjon og konkurranserettspolicy. Det jobbes aktivt med ESG-risiko generelt i selskapet og spesielt i selskapets bærekraftsgruppe. Selskapet har implementert bærekraftsvurderinger som en del av kredittsaksoppsettet for bedriftsmarkedskunder. En ressurs fra selskapet deltar i konsernets bærekraftsråd. Selskapet har egne tillitsvalgte og samarbeidsutvalg for ivaretagelse av dialogen mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelsen. Selskapet startet i 2022 et eget prosjekt for å forsterke fokuset på etterlevelse av åpenhetsloven.
SB1 Forretning spartner	Etiske retningslinjer og policy for anti-korrupsjon omhandler forventning til etisk oppførsel fra selskapets ansatte. Selskapet har verneombud, og har etablert Arbeidsmiljøutvalg for å sikre dialog mellom ansatte og ledelsen. De ansatte er representert i selskapets styre. Åpenhetsloven og bærekraft er ansett som et eget fagfelt med egen ansvarlig på området.
EM1 Innlandet	Etiske retningslinjer og policy for anti-korrupsjon omhandler forventning til etisk oppførsel fra selskapets ansatte. Selskapets styre har vedtatt egne retningslinjer for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Bærekraft er en integrert del av selskapets strategi. Selskapet har verneombud og tillitsvalgt, og har etablert Samarbeidsutvalget (SAMU) for å sikre dialog mellom ansatt, tillitsvalgt og ledelsen.
EM1 Oslo Akershus	Våre etiske retningslinjer og policy for anti-korrupsjon omhandler våre forventninger til etisk oppførsel fra selskapets ansatte. Selskapets styre har vedtatt egne rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og sanksjonsloven samt retningslinjer for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Bærekraft er en integrert del av selskapets strategi. Selskapet har tillitsvalgte, og har etablert et Arbeidsmiljøutvalget (AMU) for å sikre dialog mellom ansatt, tillitsvalgt og ledelsen.

³ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/ostlandet/omoss/samfunn/Retningslinjer-ansvarlig-distribusjon-verdipapirfond-2023.pdf>

Faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kartlegges og vurderes på følgende måte

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	<p>Arbeidsmiljøet overvåkes gjennom egne undersøkelser. Vi gjennomfører også risikovurderinger av vårt arbeid med et inkluderende arbeidsliv. Vi har et eget system for avvik og varsling av kritikkverdige forhold. I tillegg er formelle og uformelle samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte viktige kilder til informasjon. Finansbransjen er kjent for manglende likestilling. Gjennom vårt arbeid med Aktivitets og redegjørelsesplikten gjennomfører vi årlige analyser og risikovurderinger på likestillings og diskrimineringsområdet.</p> <p>For mer utfyllende informasjon henvises det til årsrapport og ARP rapport.⁴</p>
Innkjøp	Se eget kapittel om aktsomhetsvurderinger av leverandørkjeder, redegjørelsen s. 11.
Kapital-marked	<p>Det gjennomføres en årlig bærekraftskartlegging av alle verdipapirfond som tilbys på SpareBank 1-alliansens plattform, og fondene merkes etter dette. Denne kartleggingen gjør det enklere for kundene å velge bærekraftig og bidrar til at vi på en effektiv måte allokere flere spare- og investeringskroner inn mot selskaper som har fokus på bærekraft. Fondene er analysert av alliansens uavhengige partner. Fondsforvaltningsselskapene klassifiserer fondene sine i en av tre kategorier: artikkel 6, artikkel 8 eller artikkel 9, avhengig av fondets mål. Artikkel 6 fond er «fond uten spesielle krav til ESG-mål eller -faktorer». Artikkel 8 fond «fremmer ESG», artikkel 9 fond «har bærekraftige investeringer som formål».</p>
IT-systemer	Ikke spesiell vurdering for IT. Vi følger innkjøpsavdelingens retningslinjer. Ved avhending av brukt IT-utstyr, overføres dette til Greentech for videresalg eller resirkulering. ⁵
Profil-artikler	Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet, er beskrevet i SpareBank 1-alliansens rammeavtale med gave- og profilleverandør Strømmes Reklame.
SB1 Finans Østlandet	Selskapet stiller krav til leverandør ved inngåelse av avtaler og leveranser, og det vil gjennomføres aktsomhetsvurderinger som et ledd i risikovurdering i den forbindelse.
SB1 Forretningspartner	Samme prosedyre som SB1 Finans Østlandet.
EM1 Innlandet	<p>Selskapet stiller krav til leverandør ved inngåelse av avtaler og leveranser, og det er gjennomført aktsomhetsvurderinger i den forbindelse. Selskapet har kartlagt 93 leverandører og forretningspartnere, hvorav vurderingen viser at 10 av leverandørene og forretningspartnere har noe eller økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet (risikoklasse 2). Eksempler på slike leverandører er markeds- og sponsoravtaler og Software as a Service (SaaS) tjenester. Videre er 4 selskaper identifisert for ytterligere oppfølging (risikoklasse 3). Eksempler på slike leverandører er selskaper som leverer IT-utstyr, renholdstjenester og leverandører av kontorrekvisita.</p>
EM1 Oslo Akershus	<p>Selskapet stiller krav til leverandør og forretningspartner ved inngåelse av avtaler og leveranser, og det er gjennomført aktsomhetsvurderinger i den forbindelse. Selskapet har kartlagt sine leverandører og forretningspartnere, hvorav vurderingen viste at 41 av leverandørene og forretningspartnere kunne ha noe eller økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet (risikoklasse 2). Videre er 10 selskaper identifisert for ytterligere oppfølging (risikoklasse 3). Eksempler på slike leverandører er selskaper som leverer IT-utstyr, renholdstjenester og leverandører av kontorrekvisita.</p>

⁴ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/ostlandet/omoss/samfunn/ost-ARP-rapportering-likestilling-og-mangfold-2023.pdf>

⁵ <https://foxway.no/>

Disse egnede tiltak er iverksatt for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	<p>Det vises til vår ARP rapport for en nærmere redegjørelse for tiltak i forbindelse med vårt arbeid med likestilling og diskriminering.⁶ Vi har også et eget program for arbeid mot korrupsjon og bestikkelser, samt kontinuerlig opplæring og arbeid med etikk.</p>
Innkjøp	<p>SpareBank 1 Utvikling Allianseinnkjøp arbeider for økt bevissthet, kompetanse og etterlevelse av bærekraft i innkjøp. Vi samarbeider særlig med bærekraft- og innkjøpsmiljø i bankene og produktselskapene om dette. Vi nevner her fire områder vi har arbeidet med i løpet av året:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intern veiledning for bærekraftige innkjøp • Oppsummering om åpenhetsloven – hvordan man enkelt kommer i gang • Standard kontraktvedlegg om bærekraft • EUs bærekraftdirektiv (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive) <p>Se for øvrig eget kapittel om aktsomhetsvurderinger av leverandørkjeder, redegjørelsens s. 11.</p>
Kapital-marked	<p>Våre fond blir etter den initielle risikovurderingen delt inn i kategorier, og hoveddelen prosent av fondene er innenfor de to beste interne ratingkategoriene. ESG-status i det enkelte fond er implementert som en del av produktstyringsprosessen og den årlige produktrevisjonen. For kunder som vi yter investeringsråd til, gjennomføres pålagt kartlegging av kundenes bærekraftsprefranser.</p>
IT-systemer	<p>Ikke spesiell vurdering for IT. Vi følger innkjøpsavdelingens retningslinjer.</p>
Profil-artikler	<p>Vi har en tett dialog med leverandør der vi jobber med bærekraft, sporbarhet og kvalitet. Vi har per nå et særskilt fokus på bruksverdi, lang levetid, redusert avfallsmengde og minst mulig plastemballasje.</p>
SB1 Finans Østlandet	<p>Selskapet deltar i de kvartalsvise etikkdryppene i konsernet hvor det gjennomføres ulike opplæringstiltak. Selskapet har også en representant i Etisk Råd i konsernet. Videre deltar også selskapet i organisasjonsundersøkelsene i konsernet. Selskapet følger også konsernets e-læringsmoduler rundt tematikken.</p>
SB1 Forretningspartner	<p>Selskapet gjennomfører årlig organisasjonsundersøkelse, for blant annet å kartlegge opplevd diskriminering. Rutiner og retningslinjer avverger negative konsekvenser. Selskapet stiller krav til leverandører, og vil avslutte eventuelle samarbeid dersom negative konsekvenser avdekkes.</p>
EM1 Innlandet	<p>Vi har kontinuerlig opplæring og arbeid med etikk, blant annet gjennom Etikkdrypp i konsernet. Virksomheten har verneombud og tillitsvalgt, er medlem i Finans Norge og har etablert Samarbeidsutvalget (SAMU) for å sikre dialog mellom ansatt, tillitsvalgt og ledelsen. Selskapet gjennomfører kontinuerlige organisasjonsundersøkelser, for blant annet å kartlegge opplevd diskriminering. Rutiner og retningslinjer er utformet for å avverge negative konsekvenser. Selskapet stiller krav til leverandører og forretningspartnere ved avtaleinngåelse.</p>
EM1 Oslo/Aker shus	<p>Vi har kontinuerlig opplæring og arbeid med etikk, blant annet gjennom Etikkdrypp i konsernet og det avholdes etikk-kurs for alle ansatte. Virksomheten har verneombud og har etablert et arbeidsmiljøutvalg (AMU) for å sikre dialog mellom ansatt, tillitsvalgt og ledelsen. Selskapet gjennomfører kontinuerlige organisasjonsundersøkelser, for blant annet å kartlegge opplevd diskriminering. Rutiner og retningslinjer er utformet for å avverge negative konsekvenser. Selskapet stiller krav til leverandører og forretningspartnere ved avtaleinngåelse.</p>

⁶ <https://www.sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

Slik følger vi med på gjennomføring og resultater av tiltak

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Gjennomføring av tiltak rapporteres i årsrapport ⁷ og ARP rapport. ⁸
Innkjøp	SpareBank 1 Utvikling vil følge opp faktisk risiko i leverandørkjeden for de leverandørene som er aktuelle. Leverandørene ble bedt om å dokumentere sine overordnede retningslinjer, handlingsplaner og faktisk risiko innen bærekraft i leverandørkjeden. I tillegg vil bærekraftarbeidet mot nye leverandører bli forsterket. Vi følger opp evt. nye lokale leverandører som det blir inngått avtaler med. SpareBank 1 Utvikling har fokus på aktsomhetsvurderinger som følge av åpenhetsloven ytterligere framover.
Kapital- marked	ESG-status i det enkelte fond er implementert som en del av produktstyringsprosessen og den årlige produktrevisjonen. Banken vil fortsette å prioritere bærekraft i produktstyringsprosessen i gjeldende strategiperiode, 2022-2025. Vi vil fortsette vår påvirkningsprosess overfor fondsforvaltere både direkte og indirekte via vårt alliansesamarbeid. Vi vil ha fokus på å anbefale verdipapirfond med god ESG-profil, så langt det er forenlig med at det er egnet for kundene.
IT- systemer	Ikke spesiell vurdering for IT. Vi følger innkjøpsavdelingens retningslinjer.
Profil- artikler	Vi har regelmessige møter med leverandør og kundene våre for å evaluere produkter og hvordan de blir mottatt.
SB1 Finans Østlandet	Resultater av tiltak rapporteres i selskapets årsrapport. ⁹ Videre følges organisasjonsundersøkelser opp og tiltak iverksettes dersom det anse å være behov for det.
SB1 Forretning spartner	Resultater fra organisasjonsundersøkelsen gjennomgås og danner grunnlag for videre tiltak i den enkelte avdeling. Selskapet har årlig internrevisjon iht. internkontrollforskriften, hvor eventuelle svakheter i rutiner og rammeverk fanges opp.
EM1 Innlandet	Organisasjonsundersøkelser følges opp kontinuerlig, og tiltak iverksettes dersom det anses å være behov for det. Enkelte leverandører har blitt bedt om å dokumentere sine overordnede retningslinjer, handlingsplaner og faktisk risiko. Vi vil følge opp faktisk risiko i leverandørkjeden for de leverandørene som er aktuelle. Selskapet har årlig internrevisjon i henhold til internkontrollforskriften, hvor eventuelle svakheter i rutiner og rammeverk fanges opp.
EM1 Oslo Akershus	Organisasjonsundersøkelser sendes ut og følges opp kontinuerlig. Tiltak iverksettes dersom det anses å være behov for det. Enkelte leverandører har blitt bedt om å dokumentere sine overordnede retningslinjer, handlingsplaner og faktisk risiko mm. Vi vil følge opp faktisk risiko i leverandørkjeden for de leverandørene som er aktuelle. Selskapet har årlig internrevisjon i henhold til internkontrollforskriften, hvor eventuelle svakheter i rutiner og rammeverk fanges opp.

⁷ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/ostlandet/omoss/investor/2024/SPOL-Arsrapport-2023-v2.pdf>

⁸ <https://www.sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

⁹ <https://www.sb1fo.no/content/918/Rapporter>

Slik har vi kommunisert med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Ved håndtering av eventuelle brudd på policyer og retningslinjer skal partenes personvern og rettsikkerhet ivaretas. Hvis det oppdages brudd på system- eller organisasjonsnivå involveres fagforeninger og vernetjeneste. Eksternt rapporteres dette gjennom årsrapport og ARP rapport. ¹⁰
Innkjøp	Arbeidet beskrives og rapporteres gjennom årlig revidering av retningslinjer som publiseres på våre hjemmesider og gjennom detaljert beskrivelse i årsrapporteringen vår. Se eksempelvis årsrapport 2023, side 62.
Kapital-marked	Merkeordningen for fond ble lansert på våre digitale flater ultimo 2020, og den gir kundene tilgang til overordnet og detaljert bærekraftsinformasjon for det enkelte verdipapirfond. Dette gjør dem i stand til å ta hensyn til egne bærekraftspreferanser ved sparing/investering i verdipapirfond gjennom oss.
IT-systemer	Ikke spesiell rapportering for IT.
Profil-artikler	Prosessen blir beskrevet gjennom vår rapportering på markedsarbeid i årsrapporteringen, side 95-96. ¹¹
SB1 Finans Østlandet	Eventuelle brudd vil rapporteres internt i konsernet og som en del av selskapets årsrapport. ¹²
SB1 Forretningspartner	Samme prosedyre som SB1 Finans Østlandet.
EM1 Innlandet	Ved håndtering av eventuelle brudd på policyer og retningslinjer skal partenes personvern og rettsikkerhet ivaretas. Eventuelle brudd vil rapporteres internt til konsernet og til eget styre.
EM1 Oslo Akershus	Samme prosedyre som Eiendomsmegler 1 Innlandet.

¹⁰ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/ostlandet/omoss/investor/2024/SPOL-Arsrapport-2023-v2.pdf>

¹¹ Ibid.

¹² <https://www.sb1fo.no/content/918/Rapporter>

Slik sørger vi for eller samarbeider om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Vi forholder til diskrimineringslovgivningen og arbeidsmiljølov som bla sier noe om krav til fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Vi har flere fulltidstillitsvalgte og godt etablerte rutiner for å følge opp eventuelle saker som meldes. Vi involverer også de ansatte gjennom organisasjonsundersøkelser, opplæringstiltak, utviklingssamtaler og ulike aktiviteter på arbeidsplassen.
Innkjøp	Alle leverandørene har iflg. SpareBank 1 Utvikling, Allianserinnkjøp, retningslinjer m.m. på plass, mens færre har lagt frem handlingsplaner. Det blir da vanskelig å se hvilke konkrete områder den enkelte leverandør bør fokusere på for å redusere risiko. Det blir derfor et satsningsområde å følge opp faktisk risiko i leverandørkjedene for de leverandører som alt er inkludert i undersøkelsen. Vi vil også be om mer informasjon/handlingsplaner for våre egne lokale leverandøravtaler. SpareBank 1 Utvikling har, jfr. Årsrapporten 2023, side 62, fokus på aktsomhetsvurderinger som følge av åpenhetsloven. Det er derfor satt opp en handlingsplan videre for 2023-2025, bl.a. fortsette arbeidet med å følge opp eksisterende leverandører, styrke oppfølging av nye leverandører, støtte og veilede avtaleansvarlige i både innkjøpsprosesser og leverandør oppfølging, forbedre rutiner og prosesser relatert til bærekraft ved innkjøp.
Kapital-marked	Dersom det avdekkes brudd på menneske- eller arbeidstakerrettigheter i en bedrift i ett av fondene som vi tilbyr våre kunder, så vil vi ta det opp med fondstilbyderen og anmode om at det gjøres tiltak overfor selskapet det gjelder, og utføre aktivt eierskap overfor selskapet. Fører ikke dette frem vil vi vurdere å stoppe distribusjon av det aktuelle verdipapirfond.
IT-systemer	Ikke spesiell vurdering for IT. Vi følger innkjøpsavdelingens retningslinjer.
Profil-artikler	Blir vi kjent med brudd på menneske- eller arbeidstakerrettigheter hos en av våre leverandører vil vi samarbeide med den aktuelle leverandøren om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.
SB1 Finans Østlandet	Selskapet forholder seg til relevant lovgivning på området. På selskapets nettsider opplyses det om klageadgang. Selskapet er tilknyttet lovpålagt klageinstans.
SB1 Forretningspartner	Blir vi kjent med brudd på menneske- eller arbeidstakerrettigheter hos en av våre leverandører vil vi samarbeide med den aktuelle leverandøren om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.
EM1 Innlandet	Vi forholder oss til diskrimineringslovgivningen og arbeidsmiljølov som blant annet sier noe om krav til fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Vi har godt etablerte rutiner for å følge opp eventuelle saker som meldes. Vi involverer de ansatte gjennom organisasjonsundersøkelser, opplæringstiltak, utviklingssamtaler og ulike aktiviteter på arbeidsplassen. Blir vi kjent med brudd på menneske- eller arbeidstakerrettigheter hos en av våre leverandører vil vi samarbeide med den aktuelle leverandøren. Selskapet har ansvarsforsikring for sin eiendomsmeulingsvirksomhet. På våre nettsider opplyses det om klageadgang. Vi er tilknyttet lovpålagt klageinstans og har som praksis at vi etterkommer klageinstansen vedtak.
EM1 Oslo/Akershus	Selskapet vil følge opp sine forpliktelser, dersom dette skulle bli aktuelt. Selskapet har ansvarsforsikring for sin virksomhet. På selskapets nettsider opplyses det om klageadgang. Selskapet er tilknyttet lovpålagt klageinstans og selskapet har som praksis at vi etterkommer klageinstansen vedtak.

Resultat av aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeder

SB1Øs aktsomhetsvurdering av leverandører og forretningspartnere er todelt. SpareBank 1 Utvikling (SB1U) innehar en sentral rolle i alliansebankenes innkjøpsprosesser og leverandøroppfølging. SB1U inngår leverandøravtaler på vegne av alliansen og følger opp bærekraftsrisiko relatert til disse, herunder oppfølging knyttet til etterlevelse av åpenhetsloven. SB1Ø har i tillegg fremforhandlet og inngått leverandøravtaler på selvstendig grunnlag. Disse leverandørene blir vurdert og fulgt opp av banken selv.

SB1U har siden 2019 kartlagt 249 eksisterende leverandører og forretningspartnere. Kartleggingen er gjennomført med grunnlag i risiko for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Etter en risikobasert vurdering ble det funnet behov for nærmere oppfølging av 12 leverandører i 2022. Leverandørene opererte innenfor kontormøbler, IT-utstyr, IT-tjenester, konsulentvirksomhet og bemanning.

Med bakgrunn i dybdeundersøkelsene i 2022 har to av de ovennevnte leverandørene blitt fulgt opp videre i 2023. Årsaken til videre oppfølging er blant annet at leverandørens redegjørelse for aktsomhetsvurdering anses å være mangelfull og ikke lett tilgjengelig. SB1U har direkte dialog med leverandørene, og vil løpende vurdere risikoen og behov for ytterligere tiltak.

SB1Ø har i 2024 gjennomført en kartlegging og vurdering av egne leverandører og forretningspartnere ut ifra risiko for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Det er definert 3 risikoklasser, hvorav risikoklasse 1 medfører lav iboende risiko, risikoklasse 2 medfører moderat iboende risiko, og risikoklasse 3 medfører høy iboende risiko.

Risikokartleggingen er basert på ulike indekser, som for eksempel geografi og bransje. Flesteparten av SB1Ø sine leverandører og forretningspartnere er hjemmehørende i Norge. Bransjerisiko har derfor vært den mest sentrale risikoindikatoren i kartleggingsarbeidet. For å definere bransjerisiko er det sett hen til Anskaffelser.no sin høyrisikoliste over produktkategorier med risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Omfanget av leverandørens vare- eller tjenesteleveranse til SB1Ø er også vektlagt i risikoklassifiseringen.

I alt 222 leverandører og forretningspartnere ble kartlagt, og ca. 19 % ble vurdert til å inneha moderat til høy iboende risiko for negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (risikoklasse 2 og 3).

Leverandører og forretningspartnere i risikoklasse 2 og 3 har vært gjenstand for utvidet vurdering opp mot tilgjengelige kilder. Det er lagt vekt på følgende parametere;

- tydelig bærekraftsprofil,
- om virksomheten selv er omfattet av åpenhetsloven,
- uttalt etisk forpliktelse,
- kjent samfunnsaktør,
- foretakets *Code of Conduct*,
- foretakets uttalte krav ovenfor forretningsforbindelser, og
- øvrig kjent kunnskap om leverandøren og dennes profil.

Den utvidede vurderingen er i stor grad basert på leverandørens egen redegjørelse for arbeid og tiltak på bærekraftsområdet, og i hvilken grad disse er egnet til å redusere den iboende risikoen. SB1Ø har også vektlagt leverandørens egen vurdering av risiko for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet, da denne har et mer fullstendig risikobilde av egen virksomhet.

Den utvidede vurderingen har identifisert 5 leverandører hvor SB1Ø anser det som nødvendig med ytterligere tiltak og oppfølging i 2024, primært som følger av utilgjengelig eller mangelfull informasjon om foretakenes arbeid på bærekraftsområdet. Et eksempel på slik oppfølging vil være utsendelse av spørreskjema for å kunne gjøre en grundigere vurdering av risikoreducerende tiltak og restrisiko.

Målet for oppfølgingen er ikke å avslutte leverandørforholdet, men heller øke kunnskap og åpenhet gjennom engasjement og samarbeid. Dersom ny informasjon og kunnskap ikke har gitt tilstrekkelig risikoreducerende effekt vil SB1Ø vurdere nye tiltak. Her kan man eksempelvis benytte seg av Alliansesamarbeidet, for å stå sterkere samlet i påtrykk mot en felles leverandør eller forretningspartner.

SB1Ø forventer at leverandører og forretningspartnere oppfyller grunnleggende krav til miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Det faktiske resultatet fra arbeidet som gjøres er å sette en tydelig forventning ovenfor leverandører og forretningspartnere, og gjennom dette redusere risikoen for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.

Aktsomhetsvurderinger innen utlån til kunder, bedriftsmarkedet

Utlån til kunder forholder seg i denne sammenheng til tre relevante retningslinjer: «Overordnede retningslinjer (policydokument) arbeidstaker- og menneskerettigheter», «Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet» og «Etiske retningslinjer».¹³ I de overordnede retningslinjene står det at vi forventer at våre kunder:

- respekterer FNs konvensjon for menneske- og arbeidstakerrettigheter og sørger for ikke å bidra til brudd på disse, herunder ivaretar individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.
- aktivt arbeider for å ikke bidra til rettighetsbrudd, eksempelvis gjennom aktsomhetsvurderinger, og søker å gjenopprette bruddene når de oppdages.
- respekterer ILOs åtte kjernekonvensjoner, som utgjør et minimum av rettigheter som skal respekteres i arbeidslivet. De deles inn i de fire hovedkategoriene forbud mot barnarbeid, organisasjonsfrihet, forbud mot diskriminering og forbud mot tvangsarbeid.
- har gode varslingsystem for å melde brudd på forventninger, normer, lover og konvensjoner.

Vi gir ikke lån til selskaper som:

- på noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen, herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen.
- driver med produksjon av tobakksprodukter eller komponenter eksplisitt beregnet på slike produkter.
- driver med produksjon av pornografisk material.

¹³ <https://www.sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

Nye kunder

Banken vurderer nye kunder opp mot våre retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet, samt en ny modul for bærekraftsanalyse for bedriftskunder, utviklet av bankene i SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Utvikling. Vurderingen av de nye kundene er særlig rettet mot:

- bransjer og typer aktiviteter banken ikke ønsker å finansiere
- risiko for brudd på arbeidsmiljø og arbeidstakerrettigheter
- brudd på menneskerettighetene
- risiko for manglende etterlevelse av lover blant annet innen økonomisk kriminalitet og hvitvasking

Med bakgrunn i bærekraftsvurderinger har banken i 2023 avslått forespørsel om finansiering fra et vesentlig antall kunder. Årsakene er som oftest bransjemessige utfordringer knyttet til sosiale forhold for arbeidstakere og hvitvaskingsrisiko, eller mangelfull oppfyllelse av informasjonskrav knyttet til rutinene vi har for antihvitvasking. Dette gjelder primært mindre bedrifter som søker lån digitalt.

Eksisterende kunder

Bedriftsmarked har i 2023 hatt dialog om bærekraft med tilnærmet alle kunder som har søkt om finansiering, og vi har kommentert på konklusjonen i lånesaken. Vi har videre gjennomført grundige bærekraftsanalyser i 77 prosent av alle kunder med lånesak i 2023 og et engasjement på over fem millioner kroner. Blant de fleste resterende kundene er det tidligere gjort en analyse som ikke er eldre enn 1,5 år, og som fremdeles er dekkende. I mindre saker er det grunnleggende dialog om bærekraft.

Analysene har primært til hensikt å avdekke bærekraftsrisiko som en del av kredittrisikoen. Avdekket bærekraftsrisiko kan i noen tilfeller føre til at vi ikke ønsker å innvilge lånesøknader.

I analysene støtter banken seg på kvalitets- og sertifiseringsordninger som bransjene selv har iverksatt, og på anbefalinger fra fagmiljøer. I tillegg vurderes kundens kunnskap, motivasjon og planer, samt at det avklares eventuelle gjennomførte tiltak for å bidra til det grønne skiftet.